

Verslag inventarisatie, bleswerk en beheeradvies
zie bijgaande kaarten en afdelingsregister
winter 2019/2020

opgesteld door Simon Klingen in samenspraak met de Blesgroep

De blesgroep: Tineke Stricker, Liesbeth de Lange, Elizabeth Gaskill, Peter Westerhof, Angelique Koelewijn, Truus ter Braak en Bert Plas. Wouter Dolmans (beheerder Drijfsijs) was enkele malen aanwezig.

Vanuit de gemeente: Dorien Laponder (bijna altijd), John-Paul Zigenhorn en Mattijn de Heer (soms).

In samenspraak met de uit betrokken burgers samengestelde blesgroep heb ik op verzoek van stadsdeel Nieuw-West de bosgedeelten van Sloterpark West geïnventariseerd en de te nemen maatregelen beschreven. In de percelen waar dat aan de orde was is er tevens geblest. Blessen is het markeren van bomen die geveld, dan wel geringdⁱ moeten worden.

DE BLES GROEP

De blesgroep komt voort uit de al langer bestaande Klankbordgroep van het Sloterpark. Na een oproep meldden zich zeven leden voor deelname aan de blesgroep. Vanaf begin oktober t/m half december zijn zij meerdere ochtenden met mij het park in geweest. De eerste bijeenkomsten gingen vooral om te leren hoe de bomen in de bosvakken zich ontwikkelen: wat gebeurt er als je niets doet, dus niet ingrijpt, en wat zijn argumenten om soms wel wat weg te zagen. Hulpmiddel bij die selectie is het benoemen van de zogenaamde toekomstbomen. Dat zijn de bomen die wat hulp moeten krijgen om verder uit te groeien. Daarna hebben zij de bomen aangewezen die daarvoor moeten wijken en ergens deze winter zullen worden gekapt. Ook is een bezoek gebracht aan het Amsterdamse bos, daar is te zien hoe het park en de bomen zich kunnen ontwikkelen, het bos is daar ongeveer 30 jaar ouder.

INDRUK VAN HET GEBIED

Het westelijk deel van het Sloterpark is prachtig. Nog relatief jong, maar door de goede grond al heel goed ontwikkeld en met veel imposante bomen. De ruimtelijke vormgeving is goed doordacht: een mooie afwisseling van water, bosvakken, en solitairen goed ontsloten met een fraai patroon van paden. In het ontwerp is destijds (zonder twijfel heel bewust) voor gekozen om de paden *door* de bosvakken te leiden, en niet er langs: op veel plekken bevindt zich aan beide zijde van het pad hetzelfde bostype. Dat komt de beleving voor de wandelaars ten goede.

DE BOSVAKKEN

Ook wat betreft de invulling van de bosvakken zijn bij het ontwerp slimme keuzes gemaakt. Sommige percelen zijn ongemengd, kleine 'monoculturen' dus, en hebben daardoor een specifiek karakter qua kleur, lichtdoorval etc. Veel bosvakken zijn echter gemengd, daarbij zijn verstandige combinaties van boomsoorten gekozen. Bijvoorbeeld van eiken met veldesdoorn en haagbeuken. Deze laatste worden gewoonlijk wat minder hoog en steken daardoor de eiken wat minder gauw naar de kroon.

Ook de keuze voor soorten als lindes en Noorse esdoorn in de bosvakken getuigt van kennis van zaken en creativiteit bij de aanleg. De afwisseling is daardoor groot.

Een bijzonderheid (voor Nederland, voor Amsterdam minder) is het voorkomen van veel gezonde iepen. Elders in het land zijn nergens meer volwassen iepen te vinden, maar dankzij een stringent beleid van de gemeente t.a.v. de iepziekte staan ze hier nog. En hoe! Het zijn prachtige, imposante bomen, sommige hoger dan dertig meter.

Het grootste bosvak is afdeling 2e, dat bestaat vrijwel geheel uit es. Op zich is dat perceel zeker aan een dunning toe, er staan veel relatief dunnen bomen dicht op elkaar. Maar, gezien het gegeven dat sinds enkele jaren in Europa een ziekte in de essen woedt, die veel slachtoffers maakt, is besloten hier voorlopig geen dunning uit te voeren. Vooralsnog zijn er in het vak weinig bomen aangetast, het is verstandig om over enkele jaren de noodzaak van dunning opnieuw te bezien, wellicht is er door het uitvallen van exemplaren al voldoende ruimte ontstaan.

Op een paar plekken staan populieren en wilgen. Ook dit zijn inmiddels enorme bomen geworden. In de straten in de stad zijn deze bomen niet zo gewild omdat ze nogal eens takken laten vallen.

Hopelijk mogen ze in dit park nog lang staan, want ze zijn ecologisch van waarde: ze herbergen een veelheid aan insecten en zijn daardoor o.a. voedselbron voor veel vogels. Hun waarde neemt verder toe met het ouder worden.

HET RUIGE RIET

Aan de westkant van de Allendelaan bevindt zich een groot deel van het park, het Ruige Riet geheten. De naam geeft aan, hier was in het verleden vooral riet. In het riet hebben zich echter wilgen gevestigd, die zijn inmiddels uitgegroeid tot immense bomen, vaak meerstammig. In de ondergroei domineert de vlier. Spaarzaam komt spontaan gevestigde geoorde wilg en boswilg voor. Hier zijn geen ingrepen nodig. Hier en daar zijn in het verleden groepen van meer blijvende boomsoorten geplant als eik, esdoorn, Spaanse aak, es en haagbeuk. Deze aangeplante groepen ontwikkelen zich goed en kunnen op termijn als zaadbron voor het gebied gaan fungeren. Langs het fietspad aan de westrand zijn herdenkingsbomen geplant, allemaal kersen.

DE KEUZE VAN DE TOEKOMSTBOMEN

Veel van de bosvakken staan er goed bij, het is probleemloos bos. Er vindt tussen de bomen wel concurrentie plaats, ze strijden om groeiruimte, maar er is op veel plekken geen reden om daarin bij te sturen. Het is aannemelijk dat in het verleden wel in deze bosvakken is gedund, maar sporen daarvan zijn niet meer zichtbaar (geen oude stobben), dus dat is al een lange tijd geleden.

Soms is enige bijsturing wel raadzaam.

In enkele bosvakken zijn als hulpmiddel bij het bleszen zogenaamde toekomstbomen aangewezen en van een blauwe stip voorzien. Op veel plekken, waar de selectie niet nodig was, staan 'vanzelfsprekende toekomstbomen'; de keuze daarvoor ligt door hun verschijningsvorm zo voor de hand dat markering niet nodig is.

Bij de selectie van de toekomstbomen is vooral gekeken naar de boomsoort en de dikte. De boomsoort die in een perceel weinig voorkomt is al snel als toekomstbomen gekozen, omwille van het instandhouden van de menging. De dikkere bomen zijn goed gegroeid, hebben grotere kronen en een stevig wortelstelsel. Met hun voorsprong in de concurrentiestrijd hebben ze veel potenties om uit te groeien tot zware bomen.

Opmerkelijk is dat er in de essen weinig aantasting is van de zogenaamde essentaksterven, een schimmelziekte die in veel essenbossen van West-Europa heerst. Ook de iepen van het Sloterpark zijn gezond, daar wordt door de gemeente dan ook goed op gelet.

Daarnaast speelde, met name in de bosranden, de esthetisch kant een belangrijke rol: bomen met fraaie vormen van kroon en stam kregen bij de selectie al snel het predicaat toekomstboom. Bij toekomstbomen is de meest concurrerende boom weggenomen. Over bijvoorbeeld 5 of 6 jaar zou dat opnieuw kunnen gebeuren.

BLESSEN

De gebleste bomen die langs de paden staan dienen geveld te worden; zij zijn gemarkeerd met een oranje streep op borsthoogte. Meer in het midden van de bosvakken zijn de weg te nemen bomen in de sommige gevallen met een oranje band laag aan de stamvoet gemarkeerd, die moeten geringd worden.

Bij het bleszen is rekening gehouden met de veiligheid voor de bezoekers. In enkele gevallen was veiligheid het belangrijkste motief om de boom te vellen. Deze bomen met hun sterk overhangende kroon hebben een iets verhoogd risico op omvallen. Binnen de bosvakken is dat een aanvaardbaar risico. Bomen met een wat twijfelachtige vitaliteit of opmerkelijk veel dood hout in de kroon die direct naast de paden staan zijn ook gemarkeerd als weg te nemen.

HERPLANT IN 2j en 2p

Ook hier loopt het pad *door* het bosperceel, er stond aan beide zijde van het pad min of meer hetzelfde type bos. Inmiddels zijn hier veel fijnsparren uitgevallen, deels recent omgewaaid of afgestorven. Het restant aan fijnsparren oogt weinig vitaal, het zijn overwegend bomen met een kleine kroon. Het is raadzaam de ontstane open ruimtes in te planten, en dan opnieuw aan beide zijde van het pad de zelfde soort bomen. Dat zou een menging kunnen zijn, maar ook een beplanting van één soort sluit aan bij het ontwerpidee van het park.

Omdat deze plekken heel nat zijn, naar het schijnt staat er soms ook 's zomers water, is het verstandig om een boomsoort te kiezen die daar tegen kan. Met de blesgroep is hierover van gedachte gewisseld, het idee van moerascypressen sprak velen aan, maar ook elzen (zoals die in 2c staan) zou kunnen.

ONDERPLANTEN VAN 2a

Om de wandelaars in het park het gezicht op het verkeer van de Allendelaan te beperken zou een ondergroei van groenblijvende struiken gewenst zijn in afdeling 2a. Daartoe zou wat licht gemaakt moeten worden door het uitvoeren van een dunning. Dat kan beperkt blijven tot de wat minder ontwikkelde bomen, de dunnere stammen dus, en dan vooral van de schaduwboomsoorten als beuk en haagbeuk. Het wegnemen van een aantal van deze bomen geeft naar verwachting voldoende licht voor de ondergroei, die daar dan te planten is. Te denken valt daarbij aan taxus en hulst, wellicht Rhododendrons.

=====

---

^{i i} ringen is het met een mes of zaag rondom de stam een stook bast verwijderen. Na het ringen sterft de boom af, maar zal nog geruime tijd blijven staan als dode boom, dat is van waarde voor bijvoorbeeld insecten en daarmee voor het vogelleven.